

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2014-11-11
Besvaras senast
2014-11-25

Till statsrådet Åsa Regnér (S)

2014/15:113 Personlig assistans

Artikel 19 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning handlar om rätten att leva självständigt och att delta i samhället. Sverige hade genom assistansreformen på 1990-talet tagit stora steg för att leva upp till denna målsättning, redan före FN-konventionens tillkomst.

Genom en utveckling som inleddes år 2007 har emellertid denna reform tagit steg tillbaka. En del människor som tidigare har beviljats omfattande statlig assistansersättning har fått antalet timmar med assistansersättning minskat eller har rent av blivit av med den statliga ersättningen och i stället fått söka en mer begränsad assistans via kommunerna.

Problemet när det gäller personlig assistans i dag är den utveckling av Försäkringskassans bedömningar av begreppet ”grundläggande behov” som påbörjats utan politiska beslut samt den tonvikt som läggs på dessa behov i förhållande till andra behov som en person kan ha för att leva ett liv som andra.

Till de grundläggande behoven räknas: hjälp med personlig hygien, hjälp med måltider, hjälp med att klä av och på sig, hjälp med att kommunicera med andra och annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den som har funktionsnedsättningen. Endast integritetskänsliga delar i de grundläggande behoven ska räknas. För att vara berättigad till assistansersättning måste dessa grundläggande behov av assistans bedömas kräva assistans minst 20 timmar per vecka.

Försäkringskassans nya bedömningslinje bekräftades år 2009 av en dom i vad som då hette Regeringsrätten, nu Högsta förvaltningsdomstolen. Följden av domen har blivit en mycket snävare bedömning av vad som kan ge rätt till assistans.

Inspektionen för socialförsäkringen, ISF, har nyligen redovisat sitt uppdrag att analysera Försäkringskassans beslut om assistansersättning. De konstaterar att andelen indragningar av assistansersättningen till följd av att de grundläggande behoven inte översteg 20 timmar per vecka ökade under framför allt 2008–2010. Den vanligaste orsaken var en ändrad bedömning av de grundläggande behoven. Sedan 2008 är också andelen avslag på ansökan om assistansersättning högre än andelen bifall.

För dem som bedöms ha stora behov av assistans för att tillgodose det som definieras som grundläggande behov har antalet timmar ökat. Därför har det genomsnittliga antalet assistanstimmar per assistansberättigad ökat på senare år, vilket är välkommet. Men den grupp personer med funktionsnedsättning vars grundläggande behov är mer begränsade men som har andra behov av personlig assistans för att kunna leva ett liv som andra har dock drabbats hårt av förändringarna. Dessa har förlorat möjligheter till egenmakt, förvärvsarbete, fritid och jämställd fördelning av ansvaret för hem och familj som de tidigare hade. Detta har rapporterats otaliga gånger de senaste åren, bland annat i en rapport från organisationen Stil – *Innan levde jag, nu existerar jag* – som publicerades samma dag som ISF:s rapport.

Min fråga till statsrådet Åsa Regnér är:

Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att insatsen personlig assistans ska leva upp till de ursprungsintentioner som angavs för lagstiftningen om personlig assistans och som fastslås i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning?

.....
Maj Karlsson (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin